

Co gdzie jest ...

W pięciu probówkach opisanych liczbami **1 – 5** znajdują się losowo rozmieszczone wodne roztwory **dobrze rozpuszczalnych** substancji, które powstały przez rozтворzenie w odpowiednim kwasie następujących pigmentów: tlenku ołowiu(II), tlenku żelaza(III), tlenku chromu(III), tlenku miedzi(II), tlenku cynku. Roztworzeniu tych tlenków nie towarzyszyła zmiana stopnia utlenienia jonu metalu zawartego w tlenku. Stężenie jonów w otrzymanych roztworach jest nie większe niż $0,5 \text{ mol/dm}^3$. Kwasy, których użyto do reakcji z tlenkami to: HCl, H₂SO₄, HNO₃, CH₃COOH.

Dodatkowo w probówkach oznaczonych literami **A – C** znajdują się roztwory wodne: *fenolu (1%), oraz kwasu propanowego i kwasu 2-hydroksypropanowego o stężeniu 1 mol/dm^3 .*

Dodatkowo wiadomo, że:

- jon Fe³⁺ tworzy z ligandami monodentatnymi jony kompleksowe o liczbie koordynacyjnej 6,
- jon Cu²⁺ tworzy z ligandami bidentatno-chelatującymi jon kompleksowy o liczbie koordynacyjnej 2,
- stała protolizy kwasowej jonu miedzi(II) jest **większa** od stałej protolizy zasadowej jonu octanowego.

Dysponujesz dodatkowo 4 pustymi probówkami i pipetkami polietylenowymi.

Na stanowisku zbiorczym masz do dyspozycji:

- roztwór NaOH (2 mol/dm^3),
- roztwór H₂SO₄ (18 mol/dm^3),
- stały FeSO₄,
- papierki uniwersalne.

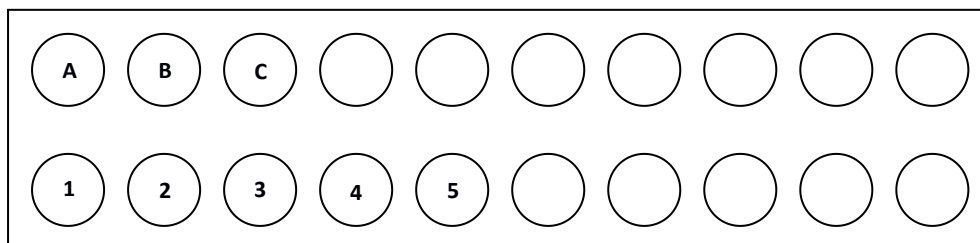
Korzystając z roztworów soli oraz substancji na stanowisku zbiorczym zidentyfikuj substancje w probówkach **1 – 5**, oraz **A – C**.

Polecenia

- (5 pkt) Zaproponuj prawdopodobne rozmieszczenie substancji zapisując jej wzór lub nazwę biorąc pod uwagę **barwę, rozpuszczalność w wodzie** oraz **odczyn roztworu**.
- (6 pkt) Przedstaw możliwie efektywny plan postępowania mający na celu identyfikację zawartości probówek.
- (9 pkt) Dokonaj identyfikacji substancji i podaj jej uzasadnienie poparte minimum jedną obserwacją charakterystyczną oraz odczyn i barwę roztworu badanej substancji. **Zapach własny nie jest podstawą do identyfikacji substancji.**
- (4,25 pkt) Zapisz równania reakcji w formie jonowej skróconej będących podstawą identyfikacji substancji nieorganicznych i zaznacz, których probówek dana reakcja dotyczy. Równania reakcji dla związków organicznych zapisz w postaci jonowej skróconej używając wzorów grupowych substancji organicznych.
- (0,75 pkt) Zapisz równania (w postaci jonowej lub jonowej skróconej) reakcji roztwarzania tlenków ołowiu(II), miedzi(II) i żelaza(III) w odpowiednich kwasach.

Oznaczenie probówek w statywie przedstawia rysunek.

Uwaga! Używaj roztworów oszczędnie, nie marnuj niepotrzebnie odczynników.

Pamiętaj o zachowaniu zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania analiz!

Przjrzyj się karcie odpowiedzi. Przedstaw odpowiedź tak, aby **mieściła się** w wyznaczonych polach.

W opisie identyfikacji zastosuj skróty:

- + zas. – dodanie zasady sodowej
- + kw. – dodanie kwasu siarkowego(VI)
- pu. – papierek uniwersalny
- bz. – brak zmian
- NR – nierozpuszczalny
- RwN – rozpuszczalny w nadmiarze
- NRwN – nierozpuszczalny w nadmiarze

Sumaryczna punktacja za zadanie laboratoryjne – 25 pkt.

Czas rozwiązywania zadania – 150 minut

